

Arkusz egzaminacyjny nr 6

Nr zad.	1.	2.	3.	6.	7.	8.	11.	14.	15.	17.	18.	19.
Odp.	D	PF	C	BC	A1	D	PF	PP	A	A3	FF	AC

1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi.

0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Zad. 3. – **rytm**, zob. Repetytorium z języka polskiego *Teraz egzamin ósmoklasisty*, s. 9Zad. 5. – **słowotwórstwo**, zob. Repetytorium z języka polskiego *Teraz egzamin ósmoklasisty*, s. 192Zad. 6. i 7. – **części mowy**, zob. Repetytorium z języka polskiego *Teraz egzamin ósmoklasisty*, s. 171 i 175

Numer zadania	Poprawna odpowiedź	Liczba punktów	Zasady przyznawania punktów
4.	Słowa o bruk przeciągnął nutą / zabrzącał złoty cymbał – słońce oznaczają, że promyk słońca padł na ulicę.	(0–1)	1 p. – odpowiedź poprawna. 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
5.	wyraz podstawowy: <i>koncert</i> wyrazy pochodne: <i>koncertmistrz, koncertowy</i>	(0–1)	1 p. – odpowiedź poprawna. 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
9.	<i>Wyskoczył z sali i krzyknął miastu, że on tutaj jest dyrygentem.</i>	(0–1)	1 p. – odpowiedź poprawna. 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
10.	Np. Według mnie zamieszczone zdjęcie mogłoby stanowić ilustrację do wiersza <i>Koncert</i> . Fotografia ukazuje świt w miejskiej przestrzeni, a w wierszu Władysława Broniewskiego również mamy do czynienia z obrazem poetyckim zawierającym podobne elementy: dyrygent dyryguje ulicom, chmurom, tramwajowi podczas wschodu słońca, a wiszące na słupach przewody w perspektywie ulicy mogą przypominać zapis nutowy.	(0–2)	2 p. – odpowiedź poparta dwoma argumentami z odniesieniami do zdjęcia i utworu Władysława Broniewskiego. 1 p. – odpowiedź poparta jednym argumentem z odniesieniami do zdjęcia i utworu Władysława Broniewskiego. 0 p. – odpowiedź pozbawiona argumentów lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.
12.	Tematem tekstu Piotra Stanisławskiego jest <u>próba realizacji marzeń o niewidzialności</u> . Autor skupia się na <u>różnych metodach uzyskania możliwości znikania na żądanie, w tym na przełomowym wynalezieniu specjalnego materiału</u> , i dowodzi, że <u>mimo podjętych starań nie wynaleziono uniwersalnego sposobu na osiągnięcie niewidzialności</u> .	(0–2)	2 p. – poprawne określenie tematu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście; zachowanie właściwego poziomu uogólnienia. 1 p. – poprawne określenie tematu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście; zaburzony poziom uogólnienia. 0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.
13.	1. C, 2. D, 3. B, 4. A	(0–1)	1 p. – odpowiedź poprawna, tj. poprawnie przyporządkowane wszystkich kwestii. 0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.
16.	Tytuł lektury: <i>Kamienie na szaniec</i> Bohater: Rudy (Jan Bytnar) Uzasadnienie: Mając czapkę niewidkę, Rudy mógłby ukryć się przed Gestapo i uniknąć torturowania.	(0–1)	1 p. – podanie przykładu lektury i bohatera oraz logiczne uzasadnienie. 0 p. – odpowiedź niepełna lub brak odpowiedzi

20.	<p>Np. Samorząd Uczniowski Kraków, 12 listopada 2019 r. Szkoła Podstawowa nr 3 w Krakowie</p> <p style="text-align: center;">Dyrekcja Muzeum Bajek, Baśni i Opowieści w Czarnowie</p> <p style="text-align: center;">PODANIE</p> <p>Zwracamy się z uprzejmą prośbą o możliwość wypożyczenia ze zbiorów Państwa muzeum przydatnych eksponatów na organizowaną w naszej szkole od 12 do 27 grudnia 2019 r. wystawę pt. „Magiczne przedmioty w literaturze”. Rekwizyty te uświetniłyby naszą wystawę, a jednocześnie przybliżyły odbiorcom różne bajki, baśnie i opowieści. Będziemy wdzięczni za pozytywne rozpatrzenie naszej prośby.</p> <p style="text-align: right;">Z poważaniem Samorząd Uczniowski Szkoły Podstawowej nr 3 w Krakowie</p>	(0–3)	<p><u>Treść i forma:</u></p> <p>2 p. – treść zgodna z poleceniem; uwzględnione dwa argumenty skłaniające adresata do spełnienia prośby, uwzględnionych pięć elementów dotyczących formy (kto pisze? gdzie je pisze? do kogo je kieruje? w jakiej sprawie?).</p> <p>1 p. – treść zgodna z poleceniem; uwzględnione dwa argumenty skłaniające adresata do spełnienia prośby, uwzględnione cztery elementy dotyczące formy.</p> <p>0 p. – treść niezgodna z poleceniem albo treść zgodna z poleceniem, ale uwzględnione tylko trzy elementy dotyczące formy.</p> <p><u>Poprawność jęz., ort. i int.:</u></p> <p>1 p. – łącznie nie więcej niż dwa błędy (jęz., ort. i int.).</p> <p>0 p. – łącznie trzy błędy lub więcej.</p>
Zadanie 21. (0–20)			
<p>Temat 1. Napisz list otwarty skierowany do rówieśników, w którym przekonasz ich, że nie warto ulegać złudzeniom. W argumentacji wykorzystaj znajomość ballady <i>Świtezianka</i> Adama Mickiewicza oraz innego utworu literackiego. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.</p>			
Przykładowa wypowiedź o charakterze argumentacyjnym – list otwarty			
<p style="text-align: right;">Kraków, 18 września 2019 r.</p> <p style="text-align: center;">Koleżanki i Koledzy!</p> <p>Jak zapewne wiecie, każdy z nas nieco inaczej postrzega świat. Jedni z nas patrzą na rzeczywistość przez różowe okulary, inni dostrzegają jedynie odcienie szarości. Kto z Was doświadczał sytuacji, w której wyobrażał sobie, że świat jest nieco inny, bardziej mu przychylny? Kto marzył w wyobraźni o spotkaniu niezwyklej osoby, która okazałaby mu zainteresowanie? Kto wreszcie upierał się, że widział coś, czego w rzeczywistości nie ma, bo uległ złudzeniu? W marzeniach, w fantazji nie ma niczego złego, natomiast trzeba umieć odróżniać świat wyobraźni od tego, który nas otacza. Złudzenia mogą bowiem okazać się niebezpieczne, o czym postaram się Was przekonać.</p> <p>Ulegając złudzeniom, tracimy rozsądek i zdolność oceny sytuacji. Przykładem, który ukazuje zgubny wpływ złudzeń, jest historia strzelca ze <i>Świtezianki</i> Adama Mickiewicza. Jak wiemy, młodzieniec został wystawiony na próbę przez dziewczynę, z którą spotykał się pod modrzewiem. Mimo że złożył jej przysięgę wierności, gdy ujrzał rusałkę, omamiony urodą i zachęcony obietnicami, zrezygnował z danych przyrzeczeń i ruszył w stronę nieznaną. Przekonał się jednak, że piękność z jeziora to ta sama dziewczyna, której przysięgał miłość. Za swój czyn został przez <i>Świteziankę</i> surowo ukarany. Historia strzelca uczy, by doceniać to, co mamy i dobrze znamy, i z dystansem podchodzić do tego, co poznajemy powierzchownie.</p> <p>Autorzy utworów literackich pokazują, jak łatwo można ulec złudzeniu, poznając nowe osoby i kierując się jedynie wyobrażeniami na ich temat. Taka sytuacja przydarzyła się Tadeuszowi Soplicy, bohaterowi <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza. Po powrocie do Soplicowa młodzieniec zauroczył się widzianą z ukrycia Zosią, którą następnie podczas uczy pomylił z Telimeną. Młody mężczyzna nawiązał relację z kobietą, skutecznie wzbudził w niej zainteresowanie swoją osobą. Gdy jednak odkrył swoją pomyłkę, musiał się zmierzyć z trudną sytuacją, by nie stracił szansy na miłość. Co prawda udało mu się zakończyć uczuciową relację z opiekunką Zosi w zgodzie, ale przykład tego bohatera uczy nas, by podstawą poznania nie czynić wyobrażeń, które – jak wiecie – mogą znacznie odbiegać od rzeczywistości.</p> <p>Jak pokazują przywołane przeze mnie przykłady, nie warto ulegać złudzeniom. Mam nadzieję, że udało mi się Was przekonać, że nie zawsze to, co widzimy, okazuje się prawdą, a zderzenie z realnym światem bywa bolesne i kłopotliwe. Nie rezygnujmy z marzeń, ale nie ulegajmy złudzeniom, zwłaszcza w odniesieniu do osób, które wzbudzają nasze zainteresowanie.</p> <p style="text-align: right;">Pozdrawiam Was Ania</p> <div style="border: 1px solid orange; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p>Rady dla piszących list otwarty zob. Repetytorium z języka polskiego <i>Teraz egzamin ósmoklasisty</i>, s. 120–128</p> </div>			

- 1. Realizacja tematu wypowiedzi:** 2 p. – wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu (list otwarty), zawiera wszystkie elementy określone w poleceniu (uczeń wykazał, że nie warto ulegać złudzeniom, odnosząc się do wskazanego i wybranego utworu, i skierował swoją wypowiedź do podanego odbiorcy); w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu (uleganiu złudzeniom); uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do wskazanej i wybranej lektury; wypowiedź jest w całości na temat.
- 2. Elementy retoryczne:** 5 p. – praca spełnia wszystkie wymagania na 5 punktów (argumentacja pogłębiona, logicznie uporządkowana – uczeń rozpoczyna ją od nawiązania do *Świtezianki*, a kontynuuje, interpretując wątek miłosny z *Pana Tadeusza*; dowodzi, że nie warto ulegać złudzeniom).
- 3. Kompetencje literackie i kulturowe:** 2 p. – funkcjonalne wykorzystanie znajomości *Świtezianki* i *Pana Tadeusza*; poprawność rzeczowa.
- 4. Kompozycja tekstu:** 2 p. – zgodna z formą wypowiedzi (zawiera zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, zwrot pożegnalny), wypowiedź spójna i logiczna, podzielona na funkcjonalne, graficznie wyodrębnione akapity.
- 5. Styl:** 2 p. – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi, jednolity.
- 6. Język:** 4 p. – szeroki zakres środków językowych (zróżnicowana składnia, leksyka) umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu.
- 7. Ortografia:** 2 p. – praca bez błędów ortograficznych.
- 8. Interpunkcja:** 1 p. – praca bez błędów interpunkcyjnych.

Zadanie 21. (0–20)

Temat 1.

Wyobraź sobie, że spełniło się marzenie jednego z bohaterów lektury obowiązkowej. Opowiedz o tym, wykazując się znajomością wybranego utworu. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

Przykładowa wypowiedź o charakterze twórczym – opowiadanie

Gdy już opadły emocje związane ze ślubem Klary i Wacława, Cześniak wrócił do swojej komnaty. Cieszył się ze szczęścia swojej wychowawicy, ale było mu smutno z powodu zerwanych zaręczyn z Podstoliną. Marzenie o ożenku stało się mrzonką, a na domiar złego coraz bardziej zaczęły mu dokuczać korzonki.

Gdy zauważył służącego, który akurat pojawił się w pomieszczeniu, by zapalić świecę, postanowił podzielić się z nim swoimi refleksjami:

– Hej, Dyndalu! Miałeś rację, mój drogi. Gdzie mnie staremu i schorowanemu do żeniaczki?!

Dyndalski pokiwał przecząco głową i odparł:

– Jaśnie panie, Podstolina już pięć razy o pana pytała, prosząc o rozmowę, ale mówić, że pan choruje.

– Tak?! – zawołał Cześniak. – Czemu, na Boga, opowiadasz jej takie rzeczy?!

Raptusiewicz poczuł przyptyw siły, zapomniał na moment o trapiących go dolegliwościach.

Dyndalski jednak, znając temperament szlachcica, szybko wyjaśnił:

– Uciekła do Rejenta, tak? Chciała wyjść za Wacława, tak? To teraz niech cierpi!

– Oj, wiem – wyznał w odpowiedzi szlachcic. – Ugodziła mnie w samo serce, mocium panie, ale nadal o niej myślę...

O sumce, którą zgromadziła...

Usłyszawszy to, Dyndalski posłał Rózię po Podstolinę. Gdy tylko wdowa zjawiła się, w najpiękniejszej sukni ozdobionej szafirami, z perłowymi spinkami wpiętymi we włosy, sługa oznajmił jej stanowczo:

– Jaśnie pan czeka i oby pani go znowu nie zraniła!

Podstolina wiedziała już, że nie może być wybredna. Przestraszyła się, że przyjdzie jej w końcu wyjść za Papkina, który po ślubie młodych zaczął ją adorować i opowiadać niestworzone historie o swym bohaterstwie.

Rzeczywiście, jako osoba świadoma swego uroku długo nie musiała czekać na przychyłność. Tydzień później odbył się ślub. Cześniak był szczęśliwy, wszystko bowiem wskazywało na to, że jego wybranka jest do niego szczerze przywiązana.

I rzeczywiście okazali się nadzwyczaj dobraną parą...

Rady dla piszących opowiadanie twórcze

zob. Repetytorium z języka polskiego
Teraz egzamin ósmoklasisty, s. 135–141

- 1. Realizacja tematu wypowiedzi:** 2 p. – wypowiedź zgodna z formą wskazaną w poleceniu (opowiadanie twórcze); zawiera wszystkie elementy określone w poleceniu (przedstawienie tego, jak spełnia się marzenie Cześniaka, oraz wykazanie się znajomością wybranego utworu); w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
- 2. Elementy twórcze:** 5 p. – funkcjonalna narracja; logiczny układ zdarzeń; urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie: czasu akcji, miejsca akcji, opisu postaci, charakterystyki, dialogu, zwrotu akcji; twórcze wykorzystanie treści *Zemsty* Aleksandra Fredry.
- 3. Kompetencje literackie i kulturowe:** 2 p. – funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej; poprawność rzeczowa.
- 4. Kompozycja tekstu:** 2 p. – zgodna z formą wypowiedzi, wypowiedź spójna i logiczna podzielona na funkcjonalne, graficznie wyodrębnione akapity.
- 5. Styl:** 2 p. – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi, jednolity.
- 6. Język:** 4 p. – szeroki zakres środków językowych (zróżnicowana składnia, leksyka) umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu.
- 7. Ortografia:** 2 p. – praca bez błędów ortograficznych.
- 8. Interpunkcja:** 1 p. – praca bez błędów interpunkcyjnych.

UWAGA: Przykładowe prace w poszczególnych kryteriach oceniono na maksymalną liczbę punktów. Szczegółowe zasady przyznawania punktów w obrębie poszczególnych kryteriów (realizacja tematu wypowiedzi, elementy retoryczne, elementy twórcze, kompetencje literackie i kulturowe, kompozycja tekstu, styl, język, ortografia, interpunkcja) dla wypowiedzi argumentacyjnych i twórczych podano w odpowiedziach do arkusza nr 1 (ze wskazówkami) na stronach 114–117.

